

STATSMINISTER GRO HARLEM BRUNDTLAND

Åpningen av Fundias nye trådvalseverk

Mo i Rana, 7. september 1995

Det som skal skje her i dag gjennom åpningen av Fundias nye trådvalseverk er ikke bare en stor dag for konsernet og for lokalsamfunnet her i Mo. Det er en stor dag for alle som trodde på at det som nå skjer var mulig å få til fremtidsrettet og lønnsom industrivirksomhet.

Etableringen av dette nye verket er noe mange har stått bak. Ikke minst er det uttrykk for et samarbeid mellom myndigheter og lokalsamfunn og et uttrykk for nordisk samarbeid og det å se Norden som et felles marked.

Grunnlaget for det Rana vi kjenner i dag ble lagt da Stortinget etter krigen vedtok å gjøre Rana til vertskap for Norges største industrireisning. Etableringen var omstridt og regnskapene viste ikke plussresultater alltid. Likevel var Jernverket svært viktig i arbeidet med å reise industri-Norge. Og det hadde en helt uvurderlig betydning, både direkte og indirekte, for bosettingen i denne delen av Nord-Norge.

De som stod bak og reiste Jernverket ville nok ikke kjent seg igjen her på den gamle Jernverkstomta i dag. Men det ingen tvil om at tradisjoner og kunnskaper som er utviklet gjennom alle disse åra, er både nyttige og viktige for å utvikle det nye Jernverket. For grunnelementene for stålproduksjon er gamle og velprøvde. De må vi ha med oss når nye teknologiske framskritt skal gjøres.

I lengden er det bare lønnsomme arbeidsplasser som er trygge arbeidsplasser. Gjennom å la tre tidligere nasjonale selskaper i Finland, Sverige og Norge slå seg sammen, har Fundia lagt grunnlaget for lønnsom virksomhet i alle tre land. Alene ville bedriftene stått svakt.

Gjennom denne utvidelsen her i Mo viser selskapet at det har tro på at virksomheten vil være konkurransedyktig. Hvis ikke hadde vi neppe vært med på en slik innvielse som skjer her i dag.

Det er selskapet selv i samarbeid med de ansatte, som må drive og utvikle selskapet. Men myndighetene har en viktig rolle i å skape stabile og gode rammebetingelser. Regjeringen legger stor vekt på at kraftkrevende industri har behov for langsiktige rammer for sin virksomhet. En etablering som denne trenger tilgang på rimelig energi til stabile og langsiktige vilkår. Det har vi bidratt til ved at nesten all den tidligere Jernverkskraften er tildelt virksomheter knyttet til industrien i området. Og gjennom Reform-94 er det lagt et viktig grunnlag for å sikre en bedre videregående opplæring. Jeg vet at dere legger vekt på å følge opp reformen gjennom å inngå av lærekontrakter.

Her i Mo omdannes årlig over en halv million tonn skrapjern til nye, lønnsomme produkter. Samtidig utnyttes gasser og andre biprodukter fra andre bedrifter til energi. Dette gjør at SO₂-utslippene reduseres.

Ranafjorden er i dag renere enn på lenge. Det er bra, men det er ingen grunn til at industrien skal si seg fornøyd med dette. Det er viktig at miljøprofilen videreutvikles.

Norsk industri er inne i en god utvikling nå. Industriinvesteringene ser ut til å kunne øke med 30 prosent i år, det blir bedre inntjening og tallet på industrisysselsatte går oppover. Det er mange krefter som har bidratt til dette - ikke minst har samspillet mellom ulike miljøer og interesser bidratt til at norsk industri ser ut til å være liv laga.

Omstillingen her i Mo er kanskje det beste eksemplet på at omstilling, fornyelse og rasjonalisering ikke er ensbetydende med færre arbeidsplasser. I dag er det ca 2 200 personer som har sin arbeidsplass på Jernverkstomta - omtrent like mange som for 8 år siden. Forskjellen er at da var det en bedrift - i dag er det rundt 80.

I dag kan vi slå fast at Rana kommune har vært gjennom den største og mest krevende omstillingen som er gjennomført her i landet etter krigen, og den har vært vellykket. De tapte arbeidsplassene er blitt erstattet av nye, og en viktig effekt av dette er at langt flere kvinner enn før har fått sysselsetting her i Mo.

Staten har bidratt aktivt til denne omstillingen. Statens nærings- og distriktsutviklingsfond - SND - har vært den viktigste finansieringskilden for de investeringer som er gjort. Det kan være forskjellige meninger om vår blandingsøkonomi, men ett er sikkert: Hadde ikke staten og myndighetene tatt et særlig ansvar for denne omstillingen, hadde Rana-samfunnet slitt med noen langt større og vanskeligere utfordringer enn i dag.

I den store sammenheng er vi små her oppe i Norden. Nordisk stålindustri har opplevd hvor vanskelig det er å konkurrere i et marked som ofte har hatt betydelig overkapasitet og der vi har hatt liten innflytelse over rammevilkårene. Gjennom samarbeidet som førte til dannelsen av Fundia er nå de nordiske stålinteressene samordnet, og gjennom EU og EØS har de tre land nå fått større politisk innflytelse over rammevilkår og spilleregler i Europa. Fundia bør derfor kunne bli en betydelig stålprodusent i Europa.

Det nordiske perspektivet er viktig. Regjering og Storting har i ulike sammenhenger i arbeidet med Jernverksomstillingen lagt vekt på ønskeligheten av å samordne nordiske stålaktiviteter.

Før vi nå beveger oss ut i produksjonen og skal se på det nye verket, vil jeg gratulere ledelse og ansatte i Fundia med nyinvesteringen og håpe at den vil innfri forventningene, og komme konsern, lokalsamfunn og våre tre land til gode.